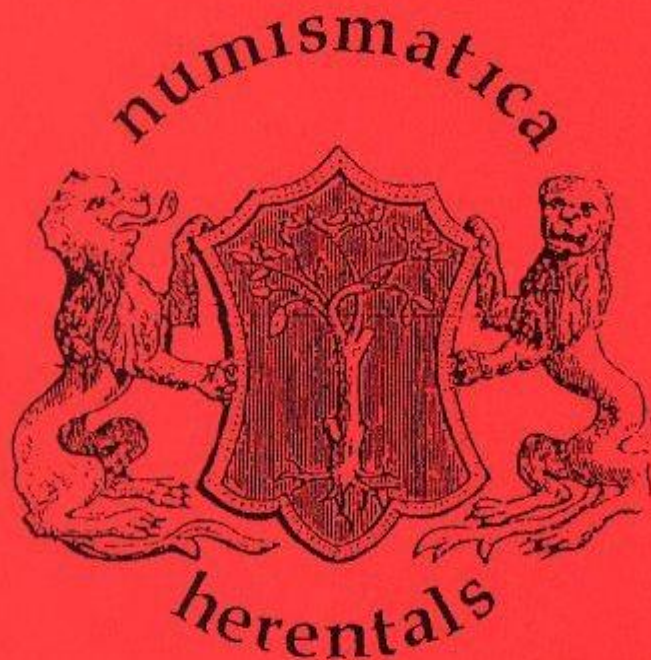

afgiftekantoor
2200 Herentals 1
P 409301
Wettelijk Depot B.D.54.073

België - Belgique
PB
2200 Herentals 1
BC 9428

**4 JAAR NUMISMATICA HERENTALS !
PROFICIAT !**

maandelijks clubtijdschrift

48

mei 2008

verantwoordelijke uitgever

Numismatica Herentals

redactie : Rudy Dillen - Postbus 105 - 2200 Herentals

Bestuur

Rudy Dillen	voorzitter – secretaris – redacteur 0471-329179 rudy.dillen@telenet.be
Marc Roex	penningmeester – schatbewaarder 0475-365993 marcroex@yahoo.com
Koen De Pooter	veilingmeester – standhouders 0473-556266 koen.de.pooter@telenet.be
Eddy Pauwels	bestuurslid – bibliothecaris 0496-529952 e_pauwels@telenet.be
Frank Lippens	bestuurslid – webmaster 0475-552400 frank.marieline@skynet.be
Marc Peeters	bestuurslid – public relations 0475-275274 m.peeters@telenet.be
Erelid : Roger van Nuffel – Herentalse Schepen van Cultuur 2001-2006	

adres	Numismatica – Postbus 105 – 2200 Herentals
rekeningnummer	Fortis 001-4206136-01 IBAN BE43 0014 2061 3601 BIC GEBABEBB
lidgelden	11 € lidmaatschap Numismatica Herentals + EGMP (17 € voor leden in het buitenland)
	7 € lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals voor leden van de andere EGMP-afdelingen (10 € voor leden in het buitenland)
	1 € éénmalig daglidmaatschap voor nieuwe bezoekers
gratis toegang	voor -12 jaar, vergezeld van een volwassen lid
aangesloten bij	het E.G.M.P. – Koninklijke Vereniging de Herentalse Cultuurraad
website	www.numismatica-herentals.be

clubactiviteit op de 2e zondag van de maand, van 8.30 tot 12 u
zondag 11 mei – 8 juni – 13 juli – 10 aug – 14 sept – 12 okt 2008
locatie : Parochiezaal **St.-Antonius**, Kapucijnenstraat 7, 2200 Herentals
frontpagina Mei 2004 – mei 2008 ! Onze vereniging bestaat exact 4 jaar en dit laten we niet zomaar voorbijgaan : we trakteren op 11 mei elke aanwezige op een stukje taart. Bij een verjaardag horen natuurlijk ook kadootjes : ter bevordering van het muntenverzamelen krijgt elke jongere -15 jaar, vergezeld van een aangesloten lid, een pakketje met (7) munten. Dus, beste leden : **Breng eens een jongere mee ... !**

Clubnieuws

Tentoonstelling José De Strycker brengt een overzicht van 'De munten van de Franse Revolutie'. Deze 'moeder van alle revoluties' zorgde voor een aaneenschakeling van vrijheidsbewegingen over de ganse wereld. Ook wij kregen ermee te maken : onze over-over-grootouders werden opeens geboren in de maand Germinal en Messidor in het jaar 9 ...

Nieuw in onze bibliotheekkast Onze laatste nieuwe aanwinst en een kanjer op numismatisch gebied, vrij te ontlenu op onze clubactiviteit en gratis te raadplegen: 'Imitations des Monnaies au Type Esterlin, frappées en Europe pendant le XIII et XIV siècle', van J. Chautard (Nancy 1871). Bent u op zoek naar informatie over uw verzameling : onze bibliotheek met meer dan 100 werken, en een uitgebreid aanbod aan numismatische tijdschriften staan ter uwer beschikking. Kijk op onze website wat er zoal beschikbaar is en vraag inlichtingen aan de bestuurstafel !

Onze vereniging nam deel aan de 3^e Herentalse cultuurkuis. Deze 10 'moedigen' verdedigden de numismatica-er en brachten het er behoorlijk vanaf : met de **Numismatiekers** op een 13^e en de **Numis-maten** op een 18^e stek, beloofde iedereen om volgend jaar nóg harder te studeren.

11.20 u Aanwezigheidstombola gratis voor alle aangesloten leden

- * gouden munt 25 jaar Juliana & Bernhard 1937-1962
- * gouden miniatuurmunt - Vittorio Emanuele III Emp. Italia
- * zilveren 5 Francs Louis-Napoleon Bonaparte 1852
- zilveren 250 frank 25 jaar regering Boudewijn 1976

11.25 u Trekking tombola

1 € = 1 lootje 5 € = 6 lootjes

- * gouden 20 frank Leopold II 1867
- gouden miniatuurmuntje - San Marino 1933
- * zilveren Romeinse denarius Faustina Senior na 141 nC
- * zilveren 250 frank koningin Astrid 1935-1995
- zilveren 5 Francs Louis Philippe I – Frankrijk 1833
- zilveren 100 Schilling – 1200 j Stift Kremsmünster 1977
- zilveren 50 frank Leopold III – type schilden 1940
- zilveren 2 Shillings George VI – Groot-Brittannië 1943

+ telkens een fles Solatio Blanc, Vin de Pays des Côtes de Gascogne '06 geschonken door **Supermarkt Van Eccelpoel**, Lierseweg 20, Herentals

11.30 u start van onze **maandelijkse veiling** met een 60-tal loten
Gelieve tijdig voordien uw biednummer af te halen aan de bestuurstafel !

Oeps ... foutje ! 2 Zloty 2008

Op de 'World Money Fair' te Berlijn verkocht de Poolse Munt een mini-set met de bi-metale 2- en 5 Zloty 2008 met een opmerkelijke fout : 2008 zonder 8 wbcc-online.com

Op 30 maart 2008 heeft de Nieuwe-Gentse Alliantie de onafhankelijkheid uitgeroepen van de Stadstaat Gent, met Jan Hoet als keizer. Een beginselverklaring is opgesteld en vermeldt de 'Ganda' als officiële munteenheid (art. 25). Aangezien met deze Ganda's enkel drank en hamburgers kunnen gekocht worden, voorspelt men dat de Stadstaat een kort leven zal beschoren zijn : cholesterol en leveraandoeningen zullen de nobele stropendragers snel uitroeien ...

'Ganda' is de Frankische benaming voor monding, de stad ontstond immers aan de samenvloeiing van Schelde, Leie en Lieve.

Nieuwe 2-euro Italië in 2008

Ook Italië brengt een herdenkingsmunt uit om **60 jaar Mensenrechten** te vieren. Het ontwerp van Maria Carmela Colaneri toont een vrouw met een korenaar en een man met een tandrad, die zich 'ontdoen van ketens'. De oplage bedraagt 2.5 miljoen stuks.

DIRITTI UMANI 2008 MCC RI R

Quote :

**'Wie voor het geld trouwt,
Weet tenminste waarom hij trouwt'**

Gabriël Laub – Tsjechisch schrijver

- Vz. Hercules staande in vooraanzicht in het midden; links de Vrijheid staande naar rechts, houdt een staf die eindigt op de hand der gerechtigheid; rechts de Gelijkheid naar links gekeerd met winkelhaak en schietlood; errond (takje) LIBERTÉ ÉGALITÉ FRATERNITÉ; in de afsnede, ★ Dupré ★
- Kz. 5 FRANCS· 1873 op drie lijnen in een krans met eikenbladeren en laurierbladeren; errond REPUBLIQUE FRANÇAISE; in de afsnede de atelierletter A (Parijs)
- Opliggend randschrift: ★ ★ ★ DIEU ★ PROTEGE ★ LA ★ FRANCE
- Zilver 900 ‰, Ø 37 mm, 25 g, 26.974.890 ex.

Frankrijk 1871-1873

Deze korte periode in de Franse geschiedenis is weinig bekend omdat de belangrijke evenementen zich afspeelden in het stembokje, in de salons en tijdens gesprekken onder vier ogen; ze werd niet gekenmerkt door bloedige veldslagen en andere spectaculaire gebeurtenissen die de verbeelding aanspreken. Toch werden in deze korte periode de grondslagen van de Franse Republiek (waarschijnlijk) definitief gelegd. Zoals we echter zullen zien is het een dubbeltje op zijn kant geweest of Frankrijk was toen een koninkrijk geworden. Het land had in 1870 een bewogen periode achter de rug: koninkrijk, revolutie, republiek, consulaat, keizerrijk, koninkrijk, verandering van dynastie, republiek, keizerrijk.

Napoleon III zat nog tamelijk stevig in het zadel doch zijn populariteit was toch aan het dalen. In de omgeving van de keizer werd evenwel de overtuiging sterker dat slechts een oorlog het aanzien van het keizerrijk kon herstellen en tevens de aandacht van de binnenlandse problemen

afleiden. De aanleiding voor de oorlog werd gevonden in de Duitse kandidatuur voor de vacante Spaanse troon. In 1870 stond het totaal onvoorbereide Franse leger (260.000 man) tegenover de goed geoliede oorlogsmachine van de verenigde Duitse troepen (460.000 man). Wat gebeuren moest gebeurde: op 2 september was het Franse leger ingesloten in Verdun en capituleerde. De keizer werd gevangen genomen. Parijs kwam in opstand tegen Napoleon III die verantwoordelijk werd geacht voor de nederlaag; getuige hiervan zijn de talrijke spotpenningen van de keizer. De republiek werd uitgeroepen in Parijs. Keizerin Eugénie vluchtte naar Engeland. De Duitsers bezetten Frankrijk tot Saint-Denis en Vincennes; eind september 1870 begon het beleg van Parijs.

A. Thiers (1797-1877)

Het voorlopig bewind verplaatste haar zetel van Parijs naar Bordeaux. Op 28 januari werd te Parijs een wapenstilstand met kanselier Bismarck ondertekend waarin bepaald werd dat er verkiezingen voor een nationale vergadering zouden worden uitgeschreven. Deze stemming bracht een verrassend resultaat. De Bonapartisten, die werden verantwoordelijk geacht voor de nederlaag, hadden geen enkele kans; de partijen met kans op succes waren de Republikeinen en de Vredespartij van de notabelen (adel en hoge burgerij).

De republikeinen, ondanks het feit dat ze de oorlog hadden voortgezet en verder verloren eisten de voortzetting van de strijd (Het is wel typisch dat, na de Franse Revolutie, de oorlogszucht een links gevoel was terwijl het heden een rechtse houding geworden is). De Vredespartij behaalde een overweldigende overwinning. Deze overwinning berustte echter op een misverstand; iedereen weet dat de boer in oorlogstijd veel kwetsbaarder is dan de burger of de soldaat. De boeren, die toen het grootste deel der Franse bevolking uitmaakten hadden massaal voor de vrede gestemd, die toevallig op het programma van hun kasteelheren stond. Het gevolg was dat die kasteelheren in groot aantal in de nationale vergadering terechtkwamen. Vele adellijke personen die in het leger dienden kregen met dezelfde post het bericht dat hun kandidatuur was gesteld en het bericht van hun verkiezing. Deze nieuwbakken volksvertegenwoordigers

kwamen op 12 februari 1871 voor het eerst bijeen in Bordeaux, te midden van een vijandige republikeinse en bewapende bevolking. Tot chef van de uitvoerende macht werd Adolphe Thiers benoemd, een vinnig oud mannetje, in de zeventig, een geschiedkundige en zeer bewust van zijn eigenwaarde. "Chef? chef! protesteerde hij, dat is een titel voor een kok". Ondanks het feit dat hij als royalistisch volksvertegenwoordiger was opgekomen was hij in feite een republikein die er alleen maar aan dacht president van de republiek te worden. De voornaamste opdracht van de Assemblée was met de Duitsers te onderhandelen over de terugtrekking van hun troepen.

De Commune van Parijs

Barricades tijdens de Commune van Parijs

Op 28 maart 1871 brak een nog radicalere, linkse opstand uit in Parijs, die de macht van het parlement van Bordeaux niet meer erkende en die de strijd wilde voortzetten; deze opstand staat bekend als de Commune van Parijs. Thiers liet de rebellie bloedig onderdrukken door het Franse leger.

De Commune eindigde op 28 mei 1871 na twee maand beleg en een week straatgevechten met tienduizenden doden. Thiers had een zeer dubbelzinnige rol gespeeld in deze zaak. Er waren andere Franse steden, zoals Lyon, die op het punt stonden het voorbeeld van de Parijse opstand te volgen. Er was blijkbaar een geheim akkoord geweest tussen Thiers en deze steden om zich koest te houden in ruil voor zijn belofte ervoor te zorgen dat de republiek er werkelijk kwam. Het was namelijk duidelijk dat de volksvertegenwoordigers in het parlement de republiek slechts als een overgangperiode naar het koninkrijk beschouwden. Zo maakten republikeinen met een vooraanstaand republikein een akkoord om enkele tienduizenden republikeinen te laten uitmoorden om de republiek te bevorderen!

Op 615 volksvertegenwoordigers van de Assemblée waren er minstens 400 royalisten. Dat Frankrijk een koninkrijk ging worden leed dus geen twijfel. De enige vraag was welke tak van de Franse koninklijke familie het ging halen: de Bourbons of het huis Orleans?

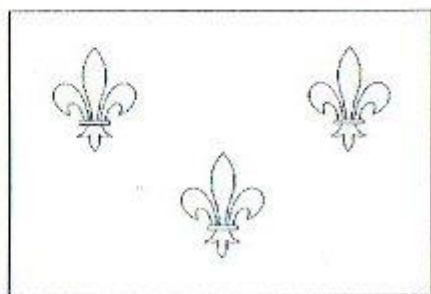
Henri V

Aan het hoofd van de Bourbons stond de graaf van Chambord, achterneef van Louis XVI, die in Oostenrijk, in het mooie kasteel Frohsdorf in ballingschap leefde. Hij was 50 jaar, dik en hinkte een beetje; zijn vrouw was 50, doof en steriel.

Proefslag 1 F 1831 Henri V Ze leefden een rustig leventje te midden van een hofhouding van Franse adel. Henri V zou hij geheten hebben moest hij de Franse troon hebben verworven. Er bestaan verschillende munten op die naam, die hij als troonpretendent had laten slaan.

Hij was op zeer jeugdige leeftijd uit Frankrijk vertrokken en wist niet veel van zijn vaderland. Hij was mystiek aangelegd; hij werd geboren na de moord op zijn vader, wat hem in Frankrijk het "mirakelkind" had doen noemen en naar zijn mening moest hij niets anders doen om de Franse troon te bestijgen dan wachten op een

De koninklijke witte vlag

nieuw mirakel, dat nu duidelijk stond te gebeuren. Er was echter de kwestie van de Franse vlag. De koninklijke vlag voor de revolutie was een witte vlag met lelies. Na het herstel van het koninkrijk waren de Fransen zo gehecht aan de driekleur dat ook de royalisten het niet aanvaardbaar vonden terug te keren naar de witte vlag, laat staan de republikeinen. Henri V wilde echter zijn witte vlag en niets of niemand zou hem kunnen van gedacht doen veranderen.

Op 2 juli 1871 bracht hij een incognito bezoek aan Frankrijk, Parijs en het kasteel van Chambord, dat al een halve eeuw leeg stond. Op 5 juli publiceerde hij in het blad "L'Union" een brief waarin hij bevestigde dat hij niet van zijn vlag zou afzien en vertrok dadelijk daarna naar Oostenrijk zonder zich verder te bekommeren om de reacties van de bevolking. In 1872 vestigde hij zich een paar weken in Antwerpen om zijn aanhangers te ontvangen. Er was nochtans geen enkele wettelijke belemmering om naar Frankrijk te gaan.

De andere tak van de familie, het huis Orléans, stond onder de leiding van de graaf van Parijs. Hij had wel kinderen en hij besefte wel dat als de graaf van Chambord de troon besteeg hij toch beroep zou moeten doen op Orléans om de opvolging te verzekeren. Om de royalistische zaak te pogen te redden reisde hij op 5 augustus 1873 naar Oostenrijk om zich met de Bourbons te verzoenen en om hun rechten op de troon te erkennen. Doch dat verminderde niets aan de tweedracht tussen de beide fracties van de royalisten; het kleinste incident kon de dimensie van een oorlog aannemen. Een groot schandaal was wel toen de hertogin van Mouchy in de salons van de hertogin Galiera, die openstond voor de beide fracties, was gaan zitten op een zetel waar de gravin van Parijs nog maar even tevoren had opgezeten; "per ongeluk" zegde de hertogin van Mouchy, maar iedereen wist wel beter.

De Republiek der Hertogen

Op 2 juli 1871 kwam er echter een ommekeer in de parlementaire machtsverhoudingen, er werden in 50 departementen verkiezingen gehouden en op 117 verkozenen waren er 112 republikeinen. Op 28 januari had iedereen voor de vrede gekozen, maar nu, op 2 juli, de vrede er was stemde de boer voor zijn echte partij, de republikeinen. Dadelijk gingen er bij de republikeinen, die voelden dat ze bij nieuwe verkiezingen een verpletterende overwinning zouden halen, stemmen op om de

ontbinding van het parlement te eisen. Léon Gambetta was de grote verdediger van deze stelling. In 1872 vond de rechterzijde van de parlementairen eindelijk een bekwaam leider in de hertog van Broglie (Breuil uitgesproken, maar vraag me niet waarom). In 1873 slaagde Thiers erin zich tot president van de republiek te laten benoemen, doch de Broglie begon dadelijk met zijn macht te beknotten. Thiers had alleen minachting voor het parlement: "450 lafaards (het centrum) en 350 gekken (de linker- en de rechtervleugel)" zei hij. Hij probeerde zijn vriend en minister van buitenlandse zaken, graaf de Remusat in Parijs tot volksvertegenwoordiger te laten kiezen doch Parijs was de Commune nog niet vergeten. Inderhaast werd een tegenkandidaat gezocht, een oude schoolmeester en hoofd van de vrijmetselaars van Lyon, die met een grote meerderheid werd gekozen. Thiers voelde zich verplicht ontslag te nemen. De oude generaal Patrice de Mac-Mahon werd tot president gekozen. Hijzelf wist niets af van zijn kandidatuur en hij begon met energie te weigeren, te meer daar Thiers hem alle verschrikkingen van het presidentschap reeds was komen afschilderen, tot iemand van de delegatie hem zei dat het geen kwestie was van aannemen of weigeren, het was een bevel van de Assemblée en die taal verstond de oude soldaat.

Deze periode van de Franse geschiedenis wordt de Republiek der Hertogen genoemd: Mac-Mahon was hertog van Magenta, regeringsleider: hertog de Broglie, minister van buitenlandse zaken: hertog Decazes, voorzitter van de senaat: hertog Audiffret-Pasquier. De geestelijkheid had zich intussen aan de zijde van de royalisten geschaard; de grote bedevaarten naar Lourdes, la Salette en Paray le Monial, die voor het eerst met speciale treinen werden gedaan, groeiden uit tot royalistische demonstraties, terwijl elke burgerlijke begrafenis een republikeinse betoging werd. Een 18 maanden oude baby werd met grote luister door gans republikeins Lyon ten grave gedragen.

Intussen werd er voort onderhandeld met de Duitsers om het land te ontruimen. De Fransen moesten een paar departementen in Elzas-Lotharingen afstaan en 5 miljard goudfrank oorlogsschatting betalen. De Fransen hadden deze som tot de laatste frank aan de Duitsers betaald. Vijftig jaar later zouden de Duitsers een overtuigende demonstratie geven van alle middelen die men kan gebruiken om oorlogsschatting niet te betalen. De Fransen staken enthousiast hun geld in staatsleningen om de som te betalen; op 27 juni 1871 werd er een lening van 2 miljard

uitgeschreven, die op 6 uur tijd kon worden afgesloten. Een tweede lening van 3 miljard, aan 6 % kreeg zelfs 41 miljard aangeboden. Op 5 september 1873 verlieten de Duitsers troepen Verdun.

De conservatieven verloren echter terrein bij elke partiële verkiezing. De parlementaire vakantie van 1873 was bijna voorbij en het was duidelijk dat, als men nu geen koning op de troon zette, de kans definitief verkeken was. Een onderhandelaar stelde aan de graaf van Chambord een vlag voor, half wit en half driekleur, zonder resultaat. Dan werd er een verklaring uitgevaardigd dat Chambord de driekleur had aanvaard, denkend dat de pretendent dit niet zou durven tegenspreken, doch dat was misrekend; op 30 oktober schreef hij in "L'Union" dat zijn standpunt niet veranderd was. Dan gebeurde er een eigenaardig evenement dat een schril licht wierp op de naïviteit van de graaf van Chambord. Hij kwam op 10 november in het geheim in Versailles aan, waar hij een klein appartement betrok. Zijn plan was Mac-Mahon te ontbieden, een brigade cavalerie te vragen en dan samen met Mac-Mahon, arm in arm het parlement binnen te gaan, dat in Versailles vergaderde, en zich tot koning te laten uitroepen. Mac-Mahon liet hem na zijn eerste verbazing weten dat hij op dit verzoek niet kon ingaan; het kaartenhuis stortte in. De pretendent bleef nog een week in het appartementje; de 17de ging hij naar de begrafenis van een generaal kijken omdat hij nog nooit zijn eigen troepen had gezien. Hij wachtte tot de 19de, toen Mac-Mahon tot president voor 7 jaar werd verkozen, de definitieve doorbraak van de republiek; dan vertrok hij om nooit meer weer te keren.

De regering de Broglie viel op 16 mei 1874 en het leed geen twijfel dat ditmaal de republikeinen het parlement zouden doen ontbinden doch weer kwam er een verrassing uit de stembus. Er was toevallig een verkiezing voor één zetel; de republikeinse kandidaat moest het winnen op een been, doch wie kwam er uit de bus met grote meerderheid? Een bonapartist en niemand sprak nog over ontbinding van de senaat.

De munt

Tijdens de Frans-Duitse oorlog was er onmiddellijk paniek ontstaan op de geldmarkt; bankbriefjes werden massaal ingewisseld tegen metaal; tijdens de eerste maand werd er reeds 20 % van de biljetten omgewisseld tegen metaal. Om het edel metaal in de staatskas te kunnen houden was men verplicht de bankbiljetten een geforceerde koers te geven. De staatskas

werd in Brest op een oorlogsschip, de Borda bewaard tot het einde der vijandelijkheden. Het herstel van de oorlogsschade kostte Frankrijk ongeveer 9 miljard goudfrank en daarbij kwam nog de 5 miljard die ze aan de Duitsers hadden moeten betalen, die 5 miljard 864 miljoen bedroegen met de interest bij. Tijdens het voorlopig bewind van 1870 koos men dezelfde munttypes als tijdens de tweede republiek (1848-1852) die op haar beurt het type van de 5 F Hercules had overgenomen van de eerste republiek, zij het dan met enkele veranderingen. Op het eerste type draagt de Vrijheid een vrijheidsmuts op de staf, op het tweede type staat een hand der gerechtigheid in de plaats van de muts, het opschrift op het eerste type luidt UNION ET FORCE.

Tijdens de Commune volgde de directeur van de Munt van Parijs Thiers naar Versailles. De rebellen kozen een nieuwe muntmeester, Camélinat, die het type Hercules verder sloeg met zijn eigen muntmeesterteken, een drietand. Deze stukken zijn zeer zeldzaam.

5 Franc 1871 A Camélinat met drietand als muntmeesterteken

Het jaar 1873 is juist het tegenovergestelde, het is het jaar dat er het meeste exemplaren zijn geslagen: 27.076.954 exemplaren rolden uit de persen van Parijs en nog eens 3.852.855 uit die van het atelier van Bordeaux. En wanneer we dan naar de Belgische productie van 5 frankstukken gaan kijken dan zien we dat het jaartal 1873 toevallig ook bij ons veruit het grootste slagaantal heeft: 22.340.959. Hoe kwam dit nu? Frankrijk, België, Italië en Zwitserland hadden in 1865 een muntverdrag met elkaar afgesloten: de Latijnse Muntunie met gemeenschappelijke muntkenmerken: goudstukken van 0,900, zilveren 5 F van 0,900, de pasmunt van 0,835 die maar voor een bedrag van 50 F moest aangenomen worden. Het groot probleem was de vaste verhouding die wettelijk tussen zilver en goud was vastgesteld: zilver was officieel 15,5 maal minder waard dan goud. Beide metalen konden echter in waarde schommelen op

de internationale markt; zo hadden de ontdekkingen van goudmijnen in Californië in 1848 en Australië in 1851 voor een waardevermindering van het goud gezorgd. In 1873 gebeurde het tegengestelde: de ontdekking van zilvermijnen in Nevada deed de prijzen van het zilver in elkaar zakken. Het goud was niet 15,5 maal méér waard dan het zilver maar 17 maal, weldra 19 maal en zou de 33 maal overschrijden op het einde van de 19de eeuw. Om het even wie kon op de metaalmarkt voor 16 F zilver kopen, op de munt er 4 stukken van 5 F van laten slaan en uitwisselen tegen een gouden 20 F. De ateliers hadden er dus alle voordeel bij zilver te slaan in massa.

De oplossing van deze muntenpuzzel was **Talleyrand**, de beroemde Franse meester-diplomaat. Hier wat meer geschiedenis.

Charles-Maurice de Talleyrand-Périgord, ° Parijs 1754, † Parijs 1838

Hij werd geboren in een aristocratische familie te Parijs. Hij werd priester gewijd in 1779 en werd bisschop van Autun in 1789, maar dat was eerder het gevolg van een familietraditie van macht. Hij leefde zelfs openlijk samen met een vrouw en had later nog vele maîtresses.

In 1789 speelde hij een rol in de Franse Revolutie, die ook gericht was tegen de kerk, waardoor hij genoodzaakt was ontslag te nemen als bisschop en hij werd zelfs door de paus geëxcommuniceerd. Hij zette zijn carrière verder als politicus en diplomaat, werd verschillende keren minister van Buitenlandse Zaken tijdens de vele Franse regimes die zich opvolgden. Toen Napoleon verslagen werd in 1814 organiseerden de vier grote landen Oostenrijk, Engeland, Pruisen en

Rusland het Congres van Wenen (1814-15) om Europa te hertekenen. Talleyrand werd vooral beroemd als de vertegenwoordiger van Frankrijk op het congres waar hij zich ontpopte als een buitengewoon sluw diplomaat die er in slaagde Frankrijk bijna ongeschonden uit de onderhandelingen te laten komen.

In 1830 werd hij Frans ambassadeur in Engeland. Hij overleed in 1838.

Leopold Verbist

Dit jaar is de afdeling Numismatica Tienen gastheer om de algemene vergadering van het EGMP te organiseren. Deze gaat door in de Raadszaal van het Stadhuis op de Grote Markt van Tienen. Het EGMP nodigt al haar leden uit om hierop aanwezig te zijn. Numismatica Tienen, die de ganse organisatie op zich heeft genomen ontvangt u vanaf 09.30 u op de koffie. Het verdere programma ziet er uit als volgt :

- 10.00 u Toespraken, verslagen, bekroning beste jaarboekartikel, huldiging verdienstelijk EGMP-lid, verkiezing nieuw bestuur.
- 11.00 u Lezing 'Geschiedenis en munten van Katanga', door L. Verbist
- 11.30 u Academische zitting, uitreiking aanwezigheidspenning.
- 12.00 u Aperitief, aangeboden door stadsbestuur en de inrichtende club.
- 12.30 u Lunch in restaurant 'Vigiliae' op de Grote Markt.
- 15.30 u Geleid bezoek aan het Stedelijk Museum 'Het Toreke'.

De EGMP-penning 2008 heeft op de voorzijde het wapenschild van de stad Tienen en het jaar 1635. Deze penning wordt gratis uitgereikt aan elke aanwezige, op vertoon van zijn lidkaart 2008. Een zilveren penning (à 20 €) en een bronzen penning (6 €) kan besteld worden, vóór 15 april bij EGMP-voorzitter Hugo Vanhoudt, tel. 016-409950, of via email hugo.vanhoudt@skynet.be

Het diner aan 30 € bestaat uit een 3-gangenmenu, met als hoofdgerecht de keuze tussen een vis- en een vleeschotel : eerst een zeevruchtencocktail, dan rundsteak met groentekrans of zeewolf met verse basilicum, als dessert vers fruit met roomijs, gevolgd door koffie. De dranken aan tafel zijn apart te betalen. Gelieve hiervoor tijdig in te schrijven, vóór 26, mei bij de heer Felix Tuteneel, tel. 016-812733 en de storting van 30 euro te voldoen op de rekening van Numismatica Tienen 001-0260155-77, met vermelding van vis of vlees.

Numismatica Herentals moedigt haar leden aan om talrijk op de EGMP-vergadering aanwezig te zijn. Tevens loten we op 11 mei er 2 leden uit die deze dag volledig gratis kunnen meemaken. Wil je hiervoor in aanmerking komen, deponeer dan bijgevoegde strook in onze box. Iets na de klok van 11 u worden er uit alle ingebrachte stroken 2 uitgeloot.

EXPO nog tot 14 juni 2008
PENNINGKUNST IN HET GROOT

De verzameling Marie-Louise Dupont, in depot gegeven aan het Penningkabinet van de Koninklijke Bibliotheek van België.

Koninklijke Bibliotheek – Albert I
Nasterzaal – Kunstberg, 1000 Brussel
van ma t.e.m. za, 10-17 u, gratis toegang.

In 2007 verwierf de Koning Boudewijnstichting een indrukwekkende verzameling bas-reliëfs in brons en ijzer. Deze verzameling telt 1.385 stukken en is afkomstig van de Brusselse penningfabrikant Fibru-Fisch (1853-1998). Deze grote reliëfs in metaal werden in bewaring gegeven bij het Penningkabinet van de Koninklijke Bibliotheek van België en zijn de directe getuigen van de penningproductie in België 1880-1970.

De tentoonstelling richt de schijnwerpers op deze sculpturen die een diameter hebben tussen 20-80 cm en verband houden met de verschillende artistieke gebeurtenissen en stromingen van de 19-20^e eeuw in België.

De tentoongestelde stukken hebben betrekking op de productie van de Brusselse penningfabrikant Fibru-Fisch. Ze belichten enerzijds de industriële aspecten van een ambacht en een knowhow die eerder zeldzaam waren en illustreren anderzijds de geschiedenis van België.

Deze grote penningen bestrijken alle eeuwen en getuigen van de bedrevenheid van de kunstenaars. De meeste toonaangevende medailleurs-sculpteurs van de eerste helft van de 20^e eeuw zijn op de tentoonstelling vertegenwoordigd. De opmerkelijke stukken vormen een onschatbaar erfgoed en illustreren een kunst en een ambacht die de moeite van het ontdekken waard zijn.

www.kbr.be Een databank maakt het mogelijk de 1.385 stukken te raadplegen die de verzameling-Dupont telt. Deze geïllustreerde inventaris bevat een korte beschrijving van elk model, evenals heel wat betreffende informatie : o.a. auteur, afmetingen, materie, jaar van uitgifte, ...

Mevr. M.L. Dupont, vereeuwigd in metaal

Gerealiseerde prijzen

veiling 16 maart 2008

1	15.00	13	-	25	-	37	1.50	49	3.75
2	5.00	14	13.00	26	1.00	38	1.50	50	1.00
3	15.00	15	-	27	2.50	39	-	51	2.00
4	26.00	16	15.00	28	1.00	40	1.25	52	1.25
5	20.00	17	2.00	29	-	41	3.50	53	2.75
6	15.00	18	1.50	30	-	42	1.50	54	1.00
7	1.00	19	11.00	31	65.00	43	11.00	55	3.50
8	5.00	20	5.00	32	1.50	44	1.00	56	2.25
9	10.00	21	-	33	5.00	45	-	57	8.50
10	1.00	22	-	34	3.00	46	1.00	58	3.25
11	22.00	23	2.25	35	1.50	47	14.00	59	2.50
12	20.00	24	-	36	1.75	48	2.25	60	3.25

Veilingmodaliteiten

- elk lid kan loten binnenbrengen bij Koen, onze veilingmeester
- deze loten moeten vergezeld zijn van een lijst in 2-voud, met naam, adres, en rekeningnummer, een beschrijving van de loten en hun inzetprijs, deze lijsten worden samen gecontroleerd en afgetekend. deze formulieren zijn te bekomen aan onze bestuurstafel
- elke bidder haalt tijdig vóór de veiling, op vertoon van zijn lidkaart, een biednummer af aan de bestuurstafel. Door dit nummer op te steken zal het bod automatisch verhogen, het lot wordt toegekend aan de hoogste bidder
- het bod wordt verhoogd als volgt :
 - 1 – 5 € : + 25 cent
 - 5 – 10 € : + 50 cent
 - 10 – 50 € : + 1 €
 - 50 – 100 € : + 2 €
 - meer dan 100 € : + 5 €**
- na afloop van de veiling kunnen de kopers, na contante betaling, hun loten in ontvangst komen nemen
- onmiddellijk hierna wordt afgerekend met de inbrengers
- de veilingkosten bedragen 5 % voor de koper en 5 % voor de verkoper
- niet-verkochte loten worden gratis teruggegeven **Veel succes !**

2

3

4

6

nr	land	munt		kwal	mat	inzet
1	Kelten	Gallia Belgica	Leuci, Potinmunt (stekelvarken) 1 ^e eeuw vC	F/ZF	AE	10.00
2	Rome	Gordianus III	Sestertius, LAETITIA 238-244 nC	F	Ag	20.00
3		4 bronsmunten: Valentinianus, Valens, Gratianus, Theodosius		div	AE	15.00
4	Brabant	Philips IV	Ducaton - Brussel (Kz. corrosie) 1636	F	Ag	20.00
5		Maria Theresia	Schelling - Antwerpen 1750	F	Ag	10.00
6		Frans II	Kroon Brabants type - Wenen 1796 A	F/ZF	Ag	25.00
7		lot van 5 oorden, waarvan 1 van Luik		div	div	1.00
8	Luik	Jean-Théodore de Bavière	2 Oord 1750	F	Cu	1.00
9	België	Leopold I	1 centime 1862	F	Cu	1.00
10		Leopold I	10 centimes 1861	ZF	CuNi	1.00
11		Leopold II	lot van 57 stuks 10 centimes Michaux	div	div	1.00
12		Albert I	20 frank - 4 belga pos. B 1931 VL	ZF	Ni	20.00
13		Prins Karel	100 francs 1949 FR	Pr	Ag	7.50
14	Australie	Olympische Spelen	20 Dollar - Zwemmen 1993	FDC	Ag	15.00
15	Duitsland	Sachsen	1/24 Thaler J. Georg ZD	ZF	Ag	5.00
16	Frankrijk	Lodewijk XV	ECU - Toulouse 1727	F/ZF	Ag	30.00
17		Republiek	25 Centimes 1917	ZF	CuNi	1.00
18		Republiek	2 Francs 1931	ZF	AE	2.50
19		Republiek	2 x 1 Franc herdenkingsmunt 1988 + 1992	Pr	Ni	1.00
20	Gr-Brittann.	George III	Farthing 1806	ZF	Cu	1.00
21	Italië	Victor Emanuel	20 Centesimi 1919	ZF	Ni	1.00
22	Luxemburg	lot van ± 100 stuks 1 - 5 - 10 - 20 Francs		div	± ZF	2.00
23		Charlotte	25 Centimes 1916	ZF	Zn	1.00
24	Malediven	Republiek	250 Rufiyaa - KM# 81 1990	FDC	Ag	15.00
25	Monaco	Louis II	10 Francs 1946	ZF+	CuNi	1.00
26	Nederland	Wilhelmina	2 1/2 Cent 1914	ZF	Cu	1.00
27		lot van 40 munten koningin Juliana		div	div	1.00
28	Oostenrijk	Max Gandolf	3 Kreuzer Salzburg 1681	ZF	Ag	10.00
29		Franz-Jozef I	1 Dukaat 1915	FDC	Au	60.00
30	Portugal	volledige reeks 50 Escudos 1967 - 1972 (5 stuks)		Pr	Ag	25.00
31	USA	Republiek	1 Cent 1893	F/ZF	Cu	1.00
32		lot van 4 stuks	1 Dollar 1972-1976	ZF	CuNi	2.00
33	Zwitserland	Confederatie	5 Rappen 1918	Pr	AE	10.00

16

24

29

30

35

40

43

nr	land	munt	kwat	mat	inzet
34	Zwitserland	Confédération 10 Rappen	1918	AE	10.00
35	jeton	Albrecht & Isabella, Antwerpen	1608	Cu	30.00
36		lot van 4 jetons o.a. Chambre de commerce Bayonne		F/ZF	1.00
37	penning	2 verschillende gemeentepenningen Beersel		div	1.00
38		Roeselare De Voorzorg - goed voor 2 broden	ZD	Al	1.00
39		lot van 57 stuks jetons, penningen, medailles		div	1.00
40	medaille	200 jaar Kon. Akademie Beeldende Kunsten te Antwerpen		Pr	6.00
41	penning	Doos gemeentepenningen, medailles, ...		div	1.00
42	set	België FDC set	1977	FDC	1.00
43	biljet	België 1000 Francs	08-06-1938	F/ZF	5.00
44		België 4 x 20 Francs	1919 - 1964	div	1.00
45		Brazilië 5 Cruzeiros serie 1499A	ZD	ZF+	1.00
46		Burma 1 rupee	ZD (1948)	ZF	1.00
47		Duitsland 10 Miljoen Mark Hessische Landesbank		ZF+	1.00
48	biljet	Frankrijk 100 Francs	1944	Pr	2.50

nr	item	land	waarde	uitgifte	kwal	mat	inzet
49	biljetten	Griekenland	100 Drachme	1967	ZF	papier	1.00
50		Guiné-Bissau	100 Pesos	1990	FDC	papier	1.00
51		Hongarije	1 Miljard Pengo	1946	ZF	papier	1.00
52		Indonesië	lot van 3 biljetten	1956 + 1961	FDC	papier	1.00
53		Israël	1 Lirot & 5 Lirot	1978	div	papier	1.00
54		Italië	10.000 Lire	19-12-1978	ZF	papier	2.50
55		Kroatie	5 biljetten 1 - 25 Dinara	1991	ZF	papier	1.00
56		Ned. Indië	10 Roepiah	ZD (1944)	ZF	papier	1.00
57		Polen	1000 Zlotych 1982 + 10.000 Zlotych 1988	div	papier	1.00	
58		Rusland	10 Roebel	1909	ZF	papier	1.00
59		Rusland	3 Roebel	ZD (1919)	Pr	papier	1.00
60	biljetten	Zaire	10 Zaires	1977	ZF	papier	1.00

49

54

div = divers ZG = zeer goed F = fraai ZF = zeer fraai Pr = prachtig FDC = Fleur de coin
 Au = goud Ag = zilver AE = brons-koper Cu = koper Ni = nikkel Zn = zink ZD = zonder datum

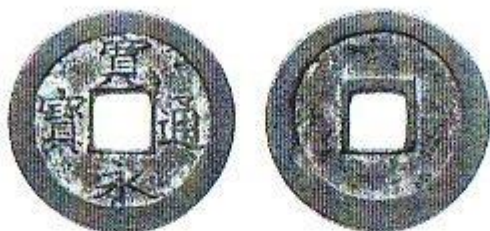
Tijdens de vergadering in januari van Numismatica Herentals kreeg iedereen een oosterse cashmunt. Dat was een mooi gebaar. Men noemde het een oosterse cashmunt omdat men niet zeker was uit welk land deze cashmunten kwamen: China? Japan? Korea? Vietnam? Mongolië? Ook ik kreeg zo een cashmunt en stak hem in mijn vestzak zonder hem nauwkeurig te bekijken omdat ik dacht “een gekregen paard moogt ge in zijn bakkes niet bezien” en vergat de munt. Een week later vond ik de munt terug en bekeek hem aandachtig: het leek precies een Japanse munt, en nog in zeer goede staat ook. Ik nam mijn Japanse catalogus ter hand en identificeerde de munt als een 1 mon Genho tsuho, aangemaakt te Nagasaki vanaf 1659, ook gekend als “Nagasaki trade money”. Het zou natuurlijk een toevalstreffer kunnen zijn en daarom informeerde ik bij enkele collega’s die ook een munt gekregen hadden en verschillende daarvan hadden ook zo een Genho tsuho, al was het niet altijd in dezelfde goede staat. Willy Geets had een Japanse Genyu tsuho gekregen, aangemaakt te Kajiki vanaf 1580. Later kreeg ik de overschot, zo’n 100 munten, te zien, maar er bleken toch niet zoveel Japanse munten in te zitten. De anderen kon ik ook niet zomaar determineren. Maar vermits er mogelijk velen onder u ook een Japanse munt gekregen hebben, die u misschien nog niet hebt kunnen identificeren, is dit zeker de gelegenheid om er enkele wetenswaardigheden over te schrijven.

Oosterse cashmunten

Deze zeer bekende bronzen munten met vierkant gat en 4 Kanji-tekens werden eerst uitgegeven in China in de 6de eeuw vC en daar aangemaakt gedurende meer dan 2000 jaar. De design werd overgenomen door andere oosterse landen zoals Japan, Korea, Vietnam, en Mongolië. De munten circuleerden relatief vrij tussen deze landen en de waarde ervan was 1 wen in het Chinees, 1 mon in het Japans. De benaming 1 cash is Westers. Het was de penny of de centiem van het oosten. De munten werden niet geslagen maar gegoten. Het vierkante gat had te maken met de productiemethode: na het gieten werden ze gevijld; ook de randen, met velen tegelijk op een vierkante stok. Ronde gaten en een ronde stok zouden niet kunnen omdat ze dan zouden rondraaien bij het vijlen. Het gat had ook een ander belangrijk nut: de munten werden aan een koordje gerijgd en zo megedragen, in plaats van in geldbeugels.

De Kanji-tekens

We geven hier een voorbeeld van de meest voorkomende Japanse cashmunt om deze lettering te illustreren.

1 mon, brons 24 mm 2,85 g, 寛永通寶 (boven, onder, rechts, links), *Kaneitsumo*, era Kanci (1624-44). Aangemaakt in Japan van 1626 tot 1863 voor circulatie in Japan.

Deze munten hebben allemaal 4 Kanji-tekens op de voorzijde, meestal gelezen in de volgorde boven, onder, rechts, links, maar op oudere munten ook wel boven, rechts, onder, links. Kanji is het alfabet van het Oosten, gebruikt in vele landen. Bijvoorbeeld het Chinees gebruikt Kanji en het Japans ook, al hebben die talen met mekaar niets te maken. Dat kan omdat Kanji grotendeels ideografisch is. Dat betekent: het bestaat uit ideogrammen die een gans woord uitbeelden, bijvoorbeeld kat, huis, zon, liefde. Die ideogrammen kunnen dan in elke taal volkomen verschillend gelezen worden; woorden die met mekaar niet gerelateerd zijn maar toch door hetzelfde teken afgebeeld. Het resultaat is natuurlijk dat er enorm veel tekens zijn, zo'n 10.000, maar in de praktijk worden er vandaag maar ongeveer 2000 veel gebruikt.

Dat is dus grondig in tegenstelling tot ons Latijns alfabet, dat grotendeels fonetisch is, waar we ook verschillende talen kunnen mee schrijven zoals Nederlands, Frans en Engels. Maar de uitspraak is in elke taal wel ongeveer dezelfde, vermits het grotendeels fonetisch is. Het aantal tekens is hier natuurlijk veel kleiner.

De cashmunten worden aangeduid met de 4 Kanji-tekens die er op staan, gelezen in de taal van het land. Die uitspraak kan dus grondig verschillen naargelang men te doen heeft met een Chinese of een Japanse munt. Die 4 Kanji-tekens volgen meestal de volgende logica:

- de eerste twee letters geven de era-naam. Dat is een tijds-aanduiding, in feite de oosterse kalender. In tegenstelling met het Westen waar we de

jaren decimaal tellen vanaf de geboorte van Christus, bijvoorbeeld 2008, duidt men in het Oosten tijdsperiodes aan, de era's, die afgebakend zijn door belangrijke gebeurtenissen. Die era's hebben geen vaste lengte; ze kunnen 2 of 50 jaar lang zijn. Bovendien zijn die era's in de verschillende landen anders gedefinieerd. Een Chinese era is dus geen Japanse era. Een voorbeeld van een Japanse era is Kanei (1624-44). 2008 komt overeen met Heisei jaar 20. De munten dragen de era-naam van het eerste jaar wanneer ze aangemaakt werden, maar werden na de era, soms nog honderden jaren verder aangemaakt.

- de laatste twee letters geven meestal een omschrijving van het woord "geld". Tsu-ho (tong-bao in het Chinees) betekent letterlijk "circulerende waarde" maar ook postzegels bijvoorbeeld zijn circulerende waarden. In het Frans bestaat er een betere vertaling van tsuho: monnaie courante.

Japan in de 16de en 17de eeuw, de Nanban-handelsperiode

Om dit deel over de Japanse geschiedenis beter te begrijpen is het aangeraden de volgende artikels te lezen:

- *1 bu Japan 1837-69 Tokugawa shogunate*, in Muntklapper 51
- *1 yen keizer Meiji 1870, Japan*, in Muntklapper 52

De periode 1543-1641 wordt in Japan de Nanban-handelsperiode genoemd, vanaf wanneer de eerste Europeanen (Portugezen, Spanjaarden, Nederlanders en Engelsen) aankwamen in Japan om handel te drijven, tot hun uitsluiting en volledige isolatie van Japan. Nanban betekent "zuidelijke barbaren", zoals de Europeanen beschouwd werden. "*Ze eten met hun vingers in plaats van met stokjes zoals wij; ze tonen hun gevoelens zonder enige zelfcontrole en ze kunnen de betekenis van geschreven tekens niet verstaan*" schreef men in Japan. In die tijd was de Japanse samoerai-cultuur inderdaad een stuk hoogstaander dan de Westerse. Het had boeddhistische universiteiten groter dan enige in het Westen. Maar westerse schepen waren beter en groter dan de Japanse en een intensieve handel kwam op gang, waarbij de Westerse schepen ook aan handel deden tussen China, Vietnam en Japan onderling. De Nederlandse VOC (Verenigde Oost-Indische Compagnie) was daarbij zeer belangrijk vanaf 1600. Deze periode leidde zelfs tot een Japanse kunst met westerse invloeden, Nanban-kunst genoemd. Ook missionarissen trokken naar Japan om het christendom te verspreiden, wat ervaren werd als een bedreiging van de Japanse cultuur en leidde tot een, door de

shogun bevolen, volledige afsluiting van Japan voor Westerlingen in 1641. Slechts met de Nederlanders, die niet aan missionering deden, mocht nog handel gedreven worden, maar die mochten ook maar voet aan wal zetten op het kleine eilandje Deshima te Nagasaki.

Chinese munten voor Japan

Vóór 1600 circuleerden er in Japan bijna uitsluitend Chinese munten. Japan had grote mijnen en exporteerde koper en zilver naar China in ruil voor munten. Dat waren normale Chinese cashmunten uit die tijd. Vanaf 1570 maakte China ook kopieën van oude Chinese munten specifiek voor export naar Japan. Dat was de 1 mon Eiraku tsuho, een kopie van de 1 wei van keizer Yong Le uit de Ming-dynastie. *Eiraku tsuho* is dus de lezing in het Japans van de Chinese tekst *Yong Le tongbao*. In het Chinees wijst het dus naar een correcte era, in het Japans niet. Tijdens de regeerperiode van keizer Yong Le (1402-24) in China was er maar één era, die zijn naam draagt.

Kort nadien begonnen privé-munthuizen in Japan ook kopieën van deze Eiraku tsuho te maken, die dan samen met de Chinese munten circuleerden. Die kopieën waren meestal van lage kwaliteit en kregen de naam “bitasen”. Bitā betekent “slecht metaal”, sen is “cent” of “munt”. De bitasen zijn te onderscheiden van de Chinese munten doordat ze tamelijk slecht gemaakt zijn en ook doordat ze iets kleiner zijn, een gevolg van het kopieerproces (gietvormen krimpen iets bij het drogen).

1 wei/mon, brons 24 mm 3,83 g, 永樂通寶 (boven, onder, rechts, links), *Yong Le tongbao* (Japans: *Eiraku tsuho*), Chinese Ming-dynastie met era Yong Le (1402-24), aangemaakt in China vanaf 1411 voor China en kopieën van 1570 tot ongeveer 1640 voor circulatie in Japan.

Bitasen voor Vietnam

Japan had sinds eeuwen goede handelsbetrekkingen met Vietnam, waarnaar ook koper en zilver werd geëxporteerd. Daar circuleerden

voornamelijk Chinese cashmunten van de Song-dynastie, al honderden jaren oud. Vanaf 1580 begonnen privé-munthuizen in Japan ook Chinese cashmunten te kopiëren voor export naar Vietnam, waar die dan ook samen met de Chinese munten circuleerden. Ze werden meestal gemaakt te Kajiki (op Kyushu, het meest zuidelijke van de 4 grote Japanse eilanden). Er bestaan vele varianten met verschillende Kanji-tekens. Deze kopieën moeten dus in het Chinees gelezen worden en verwijzen dan naar een Chinese era uit het verre verleden. Ze kunnen ook in het Japans gelezen worden, maar de cranaam is dan een niet-bestaande.

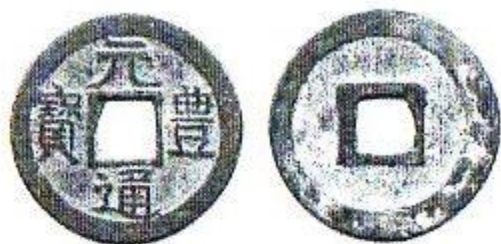
1 wei/mon, brons 22 mm 1,8 g, 元祐通寶 (boven, rechts, onder, links), *Yuan You tongbao* (Japans: *Genyu tsuho*), Chinese Noordelijke Song-dynastie met era Yuan You (1086-93), kopie aangemaakt in Japan van 1580 tot ongeveer 1650 voor circulatie in Vietnam.

Nagasaki trade money

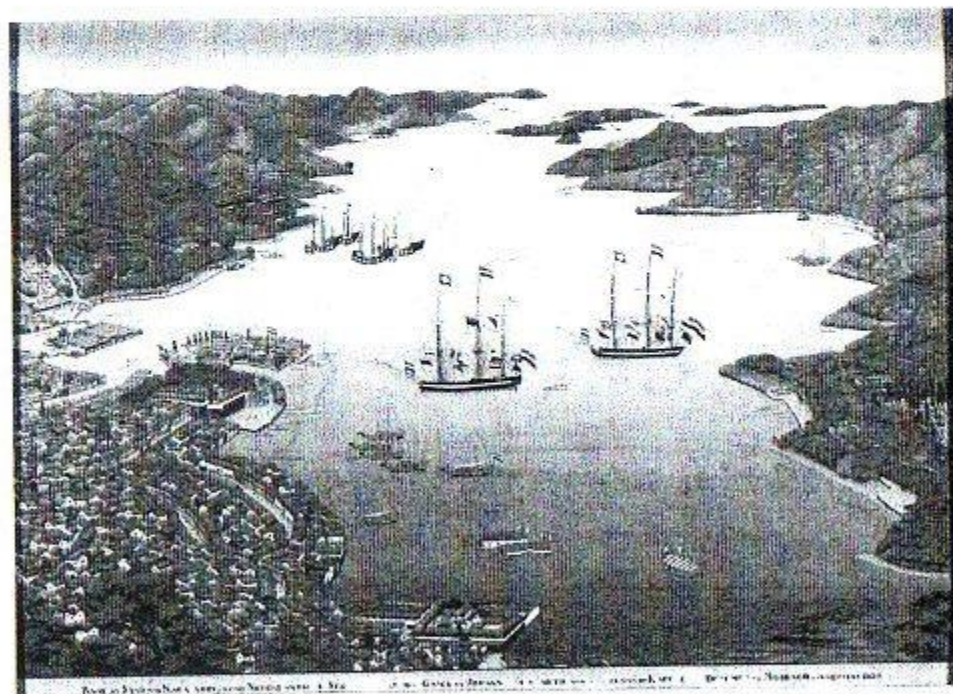
Al die privé-aanmuntingen waren natuurlijk illegaal, meestal van slechte kwaliteit en dat leidde tot nogal wat chaos. Uiteindelijk besloot de shogun eigen Japanse munten te gaan maken en de muntomloop te regulariseren. Zo ontstond de beroemde Kanei tsuho in 1624 en kwam langzaam een einde aan de bitasen, de slechte kopieën. De aanmaak van Chinese munten voor gebruik in Vietnam werd kortstondig gelegaliseerd. In 1659 gaf de shogun rechten aan munthuizen in Nagasaki (ook op het eiland Kyushu) om munten te slaan voor Vietnam, maar daaraan kwam een einde in 1685 kort na de afsluiting van Japan.

Deze waren ook weer kopieën van Chinese munten, ook weer te lezen in het Chinees, terwijl als men ze leest in het Japans dit ook weer niet-bestaande eranamen geeft. Deze munten noemt men Nagasaki trade money omdat ze te Nagasaki op een legale manier gemaakt werden, in tegenstelling tot de bitasen. Ze werden gegoten aan de hand van lokaal gemaakte moedermunten, zijn dus van goede kwaliteit en gemakkelijk te onderscheiden van de originele Chinese munten aan het letterfont:

de Japanse kopieën hebben een tamelijk eenvoudig recht font, terwijl de Chinese originelen meer een script-font hebben.

1 wei/mon, brons 24 mm 3,9 g, 元豐通寶 (boven, rechts, onder, links), *Yuan Feng tongbao* (Japans: *Genho tsuho*), Chinese Noordelijke Song-dynastie met era Yuan Feng (1078-85), kopie aangemaakt in Japan van 1659 tot 1685 voor circulatie in Vietnam.

De baai van Nagasaki en het eilandje Deshima (met Nederlandse vlag). De Nederlandse schepen Vasco da Gama en Johanna Elisabeth liggen voor anker. Aquarel op zijde door Kawahara Keiga, 1825. Bewaard in het Algemeen Rijksarchief, Den Haag.

Het eilandje Deshima te Nagasaki

Toen Japan, op bevel van de shogun, in 1641 praktisch van de buitenwereld afgesloten werd, werd nog slechts handel toegestaan met de Chinezen en de Nederlanders. De Nederlanders van de VOC mochten slechts voet aan grond zetten op het kunstmatige eilandje Deshima (ook Decima of Desjima geschreven) in de baai van Nagasaki, met het vasteland verbonden via een brugje. De VOC-schepen zorgden voornamelijk voor het transport van de beschreven bitasen en Nagasaki trade money naar Vietnam. Deshima bleef nagenoeg 250 jaar in gebruik tot de ontsluiting van Japan in het midden van de 19de eeuw.

Deshima bestaat vandaag nog steeds, al is het geen eiland meer: door landwinning ligt het nu midden in de stad Nagasaki. Er is geen enkel gebouw uit de tijd van de Nederlanders bewaard gebleven, want Nagasaki werd op het einde van de Tweede Wereldoorlog door een Amerikaanse atoombom volledig verwoest. Maar men is bezig het in zijn oude glorie te herstellen: reeds acht gebouwen van vroeger werden gereconstrueerd. Men wil zelfs terug een stuk zee maken aan de zeezijde, waar vandaag een autostrade loopt.

Conclusie

De beschreven munten zijn dus een soort meerslachtige munten: ze werden gemaakt in China of Japan met oude Chinese aanduidingen voor circulatie in een ander land. Ze kunnen ook in het Japans gelezen worden maar zijn dan nogal betekenisloos. Het is maar een weet.

Bibliografie

Luke Roberts, University of California at Santa Barbara: *East Asian Cash Coins*, <http://www.history.ucsb.edu/faculty/roberts/coins>

Nanban trade, http://en.wikipedia.org/wiki/Nanban_trade

日本貨幣カタログ *The catalog of Japanese coins and bank notes*, Tokyo 1999.

Japanese era names:

<http://www.meijigakuin.ac.jp/~watson/ref/nengo.html>

List of Chinese Monarchs (+ era names)

http://en.wikipedia.org/wiki/Table_of_Chinese_monarchs

Norman JACOBS, Ph.D. & Cornelius C. VERMEULE III, M.A., *Japanese Coinage*, Numismatic Review, New York 1972.

4^e Grote Beurs-tombola prijsmunten nog af te halen tot 11 mei 2008 !

LOT	munt	LOT	munt	LOT	munt	LOT	munt
016	600	103	109	226	492	376	566
020	164	141	223	239	321	420	557
041	227	142	8	240	581	426	90
042	198	161	400	262	574	441	283
043	89	165	179	294	13	458	250
045	359	172	262	295	121	459	491
052	536	173	12	300	541	527	72
063	189	180	229	357	386	542	481
064	326	191	596	358	461	550	187
065	44	225	337	361	374		

En de winnaar is ... !

Alle burgers van 'Euroland' konden al eerder hun keuze maken voor het ontwerp van de gezamenlijke nieuwe 2-euromunt '10 jaar EMU' van 2009.

'De euro, als de laatste stap in de Europese economische geschiedenis en als het voorlopige eindpunt in de evolutie van prehistorische ruilhan-

del tot de euro van de Economische en Monetaire Unie van vandaag'

Dit Griekse ontwerp, van de hand van George Stamatopoulos, haalde het met 41.5 %, vóór het Oostenrijkse ontwerp van H. Andexlinger (32.7 %)

Een nieuwe vereniging boven de doopvont :

BERTHOUT

Kring voor Numismatiek en Penningkunde

met ruil- & veilingdagen

elke 1^e vrijdag van de maand, vanaf 19 u

2 mei – 6 jun – 5 sep – 3 okt – 7 nov – 5 dec 2008

Ons Parochiehuis

Clemenceaustraat 111, 2860 St-Katelijke-Waver

Inlichtingen

Georges Van Der Meersch 015-316139
Waterstraat 22, 2860 Sint-Katelijne-Waver

Op de praatstoel :

Gust Eyckmans, alias Duke D. Groot

In ons clubblad proberen we voortaan maandelijks een clublid, bestuurder of medewerker op de praatstoel te plaatsen voor een babbel over zijn verzameling.

Gust Eyckmans uit Westerlo ging graag op de uitnodiging in. De vraag hoe het allemaal begon is heel cliché, maar wel pertinent.

‘Ik ben begonnen met verzamelen van munten toen ik thuis aan ’t oprommelen was en ik op 9 verschillende plaatsen munten vond uit de hele wereld van mijn reizen naar de Europese landen voor mijn werk, doch ook van Tunesië, Colombia en Amerika

‘Je gaat beter stapvoets’. Ik zit namelijk in de branche van ‘fabriekschouwen’ en die staan over de ganse aardbol verspreid terwijl de schouwspecialisten aan het uitsterven zijn. Mijn interessegebieden lagen dus meteen over de ganse wereld en dat is natuurlijk een hele boterham voor één mens, maar het is een hobby...’

Je hebt ooit een verzameling overgenomen. Een aanrader?

‘Op zeker ogenblik kreeg ik de kans om een ganse verzameling aan te kopen aan ongeveer de halve prijs van de catalogowaarde. Het waren 78 dikke mappen van over de ganse wereld. Meteen zat ik met heel veel dubbels maar ik heb 2 kleinzoons, dus doe ik maar niets weg. Natuurlijk was de verzamelwoede plots gestild en kon ik slechts bij mondjesmaat nog munten vinden die ik niet had. Als ik nu ergens 5 kilogram munten op de kop kan tikken, dan haal ik daar slechts één of twee stukjes uit die ik nog nodig had. Veel werk en weinig genoegdoening, dat begint dan tegen te steken. Ik raad het niemand aan en zou zeggen : ga stapvoets en niet met grote sprongen zoals ik heb gedaan...’

Wat zoek je momenteel nog?

‘Thans zoek ik enkel nog zilverstukken en gewone stukken uit Monaco, Vaticaanstad en die kleine staatjes. Maar zilverlingen kosten geld, veel geld en zoals ge weet, werd Christus voor 30 zilverlingen verraden...’

Je schreef ooit een boek over rare snijbonen in de wielersport. Volgt er nog een boek over muntenverzamelaars?

'Ik heb ooit één sportboek geschreven. Het was mijn vijfde titel en die ging over de kinderschoenen van de wielersport. Eddy Merckx zelf was op de voorstelling van mijn boek aanwezig, omdat ik in betere tijden, toen ik nog jong was en knap (nu ben ik alleen nog knap) nog 2 jaar sportbestuurder heb gespeeld in de kermiskoersen voor...Molteni. Ik heb daar wel vier jaar onderzoekwerk aan gehad, dus verwacht niet meteen een boek over munten. Mijn eerstvolgende en 12de boek zal een streekroman zijn en die komt in de loop van dit jaar uit.'

Numismatiek blijft spannend?

'Ik heb al wel wat meegemaakt in de numismatiek, meestal ging het er normaal aan toe zoals in elke handel. Net nog in Spanje wou ik zilverstukken kopen, doch gelukkig had ik een prijslijst bij me en kwam tot de vaststelling dat ze er ginder het dubbel voor durven vragen dan hier. Het waren Hollanders doch dat zegt altijd niet alles. Ik ben ook al eens dik in 't zak gezet door Vlamingen van bij ons want onder alle koren is kaf, zelfs in de stad van keizer Rik, die ik nog ken van in de tijd dat hij sportbestuurder was bij IJsboerke. Een anekdote zou ik het niet durven noemen doch het is altijd best dat ge de rekening vraagt, dan kan je thuis nog eens natellen of ze niet met dubbel krijt hebben geschreven...'

Wat denk je van de clubwerking in Herentals?

'In Herentals is de clubwerking heel goed, voor zover ik kan vergelijken want ik ben geen trekker van beurs naar beurs, zolang ik in Herentals mijn gading vind. En om enkele dagen uit te trekken voor een buitenlandse beurs, heb ik de tijd niet want ik werk nog. Je moet werken als je jong bent, zeg ik altijd, en ik ben er nog maar 63...'

Marc Peeters

Van een uitzonderlijke zeldzaamheid : 3 euromunt Slovenië 2008

Gezien zijn beperkte oplage van minder dan 50.000 ex. zal deze nieuwe euro-uitgifte van Slovenië slechts sporadisch op de markt te zien zijn. De munt is enkel een betaalmiddel in het land van uitgifte,

maar de verzamelwaarde zal dit bedrag meer dan 10-voudig overstijgen.

Oeps ... foutje ! 2 Zloty 2008

Op de 'World Money Fair' te Berlijn verkocht de Poolse Munt een mini-set met de bimetale 2- en 5 Zloty 2008 met een opmerkelijke fout : 2008 zonder 8 wbcc-online.com

Op 30 maart 2008 heeft de Nieuwe-Gentse Alliantie de onafhankelijkheid uitgeroepen van de Stadstaat Gent, met Jan Hoet als keizer. Een beginselverklaring is opgesteld en vermeldt de 'Ganda' als officiële munteenheid (art. 25). Aangezien met deze Ganda's enkel drank en hamburgers kunnen gekocht worden, voorspelt men dat de Stadstaat een kort leven zal beschoren zijn : cholesterol en leveraandoeningen zullen de nobele stropendragers snel uitroeien ... 'Ganda' is de Frankische benaming voor monding, de stad ontstond immers aan de samenvloeiing van Schelde, Leie en Lieve.

Nieuwe 2-euro Italië in 2008

Ook Italië brengt een herdenkingsmunt uit om **60 jaar Mensenrechten** te vieren. Het ontwerp van Maria Carmela Colaneri toont een vrouw met een korenaar en een man met een tandrad, die zich 'ontdoen van ketens'. De oplage bedraagt 2.5 miljoen stuks.
DIRITTI UMANI 2008 MCC RI R

Quote :

**'Wie voor het geld trouwt,
Weet tenminste waarom hij trouwt'**

Gabriël Laub – Tsjechisch schrijver

donderdag 1 mei 9-16 u

**42^e Internationale Muntenbeurs
Numismatica Leuven EGMP**

Sportoase 'Arena' – Philipssite 6, Leuven
numismaticaleuven.redactie@skynet.be

zaterdag 17 mei **IBNS Bankbiljettenbeurs**
Delta vergaderzaal, Dolderseweg 150, Den Dolder NL

10-16 u
ibns@ibns.nl

zondag 18 mei 8.30-15 u

**Cercle Numismatique Liégeois AEN
XLIe Grote Internationale Muntenbeurs**

Centre 104 – Collège St-Servais
104 Rue Saint-Gilles, Luik

jeanmarie@chouters@skynet.be 04-2465726

zaterdag 31 mei vanaf 9.30 u

Numismatica Tienen organiseert
Algemene Vergadering EGMP

Raadszaal van het Stadhuis,
Grote Markt – Tienen

met :

Geschiedenis en munten van Katanga
Bezoek aan Museum 'Het Toreke'

Gratis aanwezigheidspenning !

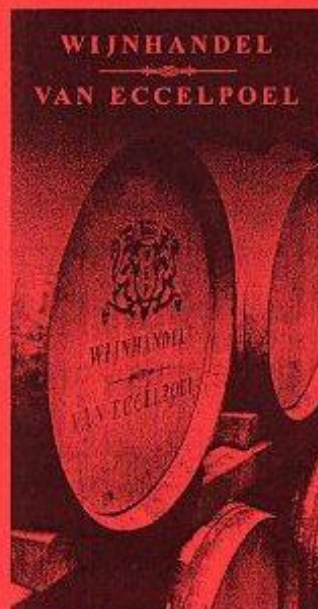

Numismatische agenda

mei 2008

do 1	Numismatica Leuven EGMP 42^e Internationale Numismatische Ruilbeurs Sportoase 'zaal Arena' – Philipssite 6, 3000 Leuven	9 – 16 u
vrij 2	Berthout–Parochiehuis–Clemencecaustr. 111, St-Kat-Waver	vanaf 19u
za 3	EGMP Dendermonde–Kloksken, Het Keur, Dendermonde Gent West Muntcentrale – School Reinaertstraat 26, Gent NK Hasselt – Cult. Centr. 'lokaal 2', Kunstlaan 5, Hasselt Eur. Verz.B.– 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	12 – 17 u 13.30-17u 13 – 17 u 8 – 11 u
zo 4	EGMP Leuven -New Pocket, JP Minckelersstr 98, Leuven EGMP ZW-VI.– Kartouchke, Ingelmunstersestr 8, Izegem AEN Couvin – Lycée Gouttier, rue Gouttier 11, Couvin AEN St-Georges–rue Reine Astrid 69, St-Georges Meuse AEN Soignies – Ecole Com, rue des Orphelins, Soignies AEN A.N.A. – Mohon, Charleville-Mézières (Fr) Edelweissje - Sint-Katarina, N.Cleynaertsiaan 1, Hasselt	8.45–12 u 9 – 12 u 9 – 12 u 8 – 12 u 9 – 12 u 9 – 12 u 8.30-12 u
di 6	AEN Brussel – H. Geest, Dr. Lemoinestr. 13, Anderlecht	van 18 u
za 10	EGMP Antwerpen–Ruggehof–Fr.v Dijkstraat 46, Deurne AEN Nijvel – C. St-Gertrude – Faubourg de Mons, Nijvel AEN Verviers – Ecole, rue d/I Moinerie 33, Petit-Rechain Gent West Muntcentrale – School Reinaertstraat 26, Gent Eur. Verz.B.– 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	12.30-16u va 14.30u 9 – 12 u 13.30-17u 8 – 11 u
zo 11	EGMP Herentals–Antonius, Kapucijnenstr., Herentals AEN Vielsalm – Les Doyards, Ruc d/I Station 5, Vielsalm	8.30-12 u 9 – 12 u
ma 12	EGMP Brugge – lok. CM, Moerkerkestwg. 118, St. Kruis	van 19 u
di 13	NK Zeeland – Dauwendaele, Vrijlandstr. 59, Middelburg	18.30-22u
wo 14	NK Brabant – Bar le Duc, Korcnbrugstr, 'sHertogenbosch	va 19.45u
za 17	Gent West Muntcentrale – School Reinaertstraat 26, Gent Eur. Verz.B.– 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	13.30-17u 8 – 11 u

zo 18	EGMP Gent-Sp. Gouverneurswoning, Buitenhof 35, Gent EGMP Mechelen-Hof Villers, Persoonshoek 9, Mechelen EGMP ZW-Vlaand – Willem Tell, Brugsestr. 20, Kortrijk Numism. Wethra – Gem. School, Schooldreef, Wetteren Cercle Numismatique Liégeois AEN 41e Internationale Ruilbeurs Collège St-Servais – 104 rue St-Gilles, Luik	9 – 12 u 10 – 12 u 13 – 16 u 9.30-13 u 8.30–15 u
di 20	N.K. Limburg – 't Pruuske, Hoogbrugstraat 9, Maastricht	van 20 u
za 24	Eur. Verz.B.– 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel Gent West Muntcentrale – School Reinaertstraat 26, Gent Achter Olmen – T.I. St. Jansberg, Weerterstweg., Maaseik	8 – 11 u 13.30-17u 13 – 16 u
zo 25	EGMP Aalst – Immerzeel, Rerum Novarumstr. 4, Aalst EGMP Tienen – t Hoekske, Oude Leuvensestr. 93, Tienen AEN La Louvière – MdP, Rue d/l Station, Haine St-Pierre	van 9.30u 9 – 12 u 8.30-12 u
za 31	Eur. Verz.B.– 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel Gent West Muntcentrale – School Reinaertstraat 26, Gent Algemene Vergadering EGMP Raadszaal van het Stadhuis, Grote Markt - Tienen	8 – 11 u 13.30-17u van 9.30u

Heerlijke goed-weer-wijntjes ...
... te proeven en te ontdekken in onze wijnkelder !

Bodega INURRIETA – Navarra Spanje

- rood **Inurrieta Sur 2004** 6,49 €
- wit **Inurrieta Orchidea 2007** 6,49 €
- rosé **Inurrieta Mediodia 2006** 6,49 €

Supermarkt Van Eccelpoel

Lierseweg 20, 2200 Herentals

alle info www.vaneccelpoel.be

Brumunt uw partner voor uw collectie !!

Alle euromunten, Belgische munten, wereldmunten, ...
Benodigheden voor elke verzamelaar en de nieuwste catalogussen.

Bezoek ook onze website : www.brumunt.be

Brumunt - Hogeweg 166, B-8200 Brugge 2, België
gsm : 0478 362795 email : brumunt@telenet.be

MAUQUOY GROUP

Industrieweg 12 • 2280 Grobbendonk • België • www.mauquoy.com

uit sympathie

014 221878

café

't ZONNEKE

Kerkplein 1, 2200 Herentals

Fleur De Coin

MUNTEN & MEDAILLES

aankoop & verkoop te Gent

Lea Vandенbruwaene

St-Annastraat 101, 9000 Gent 09-2333138 info@fleurdecoin.be
open : ma, di, do, zat 14-18 u / vrij 10-18 u www.fleurdecoin.be

VAN ECCELPOEL